

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 7, Nuhu na Gharika, Sehemu ya 1, Mwa. 6:9-9:29

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 7, Nuhu na Gharika, Sehemu ya 1, Mwanzo 6:9-9:29.

Kipindi cha saba kinahusu simulizi la Nuhu na Gharika, na tunaweza kuanza kwa kuuliza swali, kwa nini mwandishi wa Mwanzo anazingatia sana kipindi cha Nuhu na Gharika? Ni simulizi refu zaidi katika sura za mwanzo za mstari wa kwanza hadi wa kumi na moja.

Utagundua kwamba sura ya sita na saba ni maandalizi ya kuagizwa kwa Nuhu, na kisha ujenzi wa safina, na kisha kunyesha kwa mvua. Katika sura ya nane, tunaona kupungua kwa maji ya gharika, tukimalizia sura ya nane kwa kushuka kwa Nuhu na familia yake, na kisha Nuhu anajenga madhabahu, na anamwabudu Bwana, na Bwana anatoa uhakikisho kwamba dunia haitaharibiwa tena na maji ya gharika. Kwa hivyo, sura ya sita, saba, na nane zinahusu kupanda na kisha kushuka kwa gharika.

Sura ya tisa pia iko chini ya kichwa cha habari, hivi ni vizazi vya Nuhu, na sura ya tisa basi ni agano la Mungu ambalo anafanya na Nuhu na viumbe vyote vya dunia. Kwa hivyo, tuna sura hizi nyingi zilizopewa Nuhu. Pia, tutagundua kwamba mwandishi anapendezwa sana na maelezo kuhusu gharika.

Sasa, unapofikiria hili, lazima uhitimishe kwamba katika akili ya mwandishi, Nuhu, na Gharika ilikuwa mfano bora wa kile anachofundisha na mtazamo wake wa kitheolojia na ulimwengu. Kwa hivyo, tunaona Nuhu na Gharika mfano mzuri sana wa nadharia iliyotolewa na mwandishi wa Mwanzo kuhusu historia ya ulimwengu ya familia katika Mwanzo 1 hadi 11. Hiyo ndiyo dhana nzima kwamba Mungu ana baraka kwa wanadamu na kwamba ataleta baraka hii anapoiamuru na kuiwezesha familia ya wanadamu kutekeleza baraka ya sura ya kwanza, mstari wa 28, ambapo Mungu anasema kwamba familia ya wanadamu inapaswa kuzaa na wanapaswa kutawala dunia.

Hata hivyo, sasa kuna vitisho vya baraka hiyo, na kama matokeo ya uasi katika bustani, mauaji ya Kaini dhidi ya Habili, na kisha njia na kuibuka kwa uovu wa wanadamu ambayo inaenea sana na kuwa kali sana hivi kwamba sasa gharika hii inahitajika. Kwa hivyo, hukumu ya Mungu inawaangukia familia ya wanadamu kwa sababu ya uovu utakaouzuia na kutishia makusudi mema ya Mungu kwa familia ya wanadamu. Na hii itaunganishwa, hata hivyo, na kurudia kutoka bustani tena, Kaini na Habili, pamoja na simulizi la bustani, wameahidiwa mkombozi.

Wameandaliwa kwa ajili ya maisha nje ya bustani. Na kisha , nje ya bustani, tunaona kwamba ingawa Habili, mzao mwadilifu wa familia hiyo, anauawa na Kaini, kuna mtu mwingine anayechukua nafasi ya Sethi. Na kinachofuata sura ya nne ni nasaba ya Wasethi ya sura ya tano .

Na hapo, ingawa tuna wimbo unaoendelea, kisha akafa, akitoa hitimisho kwa kila mtu aliye katika nasaba ya Wasethi , kuna Henoko ambaye alitembea na Mungu na akahamishwa bila kupitia kifo, ambacho kilikuwa ukumbusho kwamba Mungu ana baraka ya uzima kwa familia ya wanadamu. Ikiwa wataishi kulingana na ushirika wetu, wakitembea katika njia za maadili za Mungu, basi tunaona kwamba sura ya sita, mstari wa kwanza hadi wa nane, imekuwa kifungu muhimu katika kuunganisha nasaba inayopatikana katika sura ya tano na kisha simulizi la gharika linalofuata. Sababu kwa nini hilo ni daraja muhimu kati ya hao wawili ni kwa sababu linaelezea ndoa kati ya wazao wa Kaini, ukoo wa waasi, waovu, na uzao, ukoo wa haki wa Wasethi .

Mipaka imevukwa, na matokeo yake ni uovu ulioenea ambao unaonyesha enzi hiyo katika wakati wa Nuhu. Baada ya haya, basi, tunapata maelezo ya Nuhu, ambaye anajitokeza katika kizazi chake. Kwa hivyo hii inatupa msingi wa kuelewa kwamba katikati ya hukumu inayofaa dhidi ya uovu na vurugu za wanadamu ambazo zimekua kuelekea upotovu mkubwa na uharibifu mkubwa wa familia ya wanadamu, Mungu anachagua, basi, kuleta uhifadhi wa rehema wa familia ya wanadamu anayoipenda, na ambapo anaweza kuendeleza mpango wake wa wokovu unaoendelea kupitia uzao wa mwanamke, kama ilivyosimuliwa kwetu katika sura ya tatu, mstari wa 15, ahadi kwa familia ya wanadamu.

Mwale huo wa mwanga katikati ya giza, giza kubwa la dhambi na vurugu linalotokea, litatokea kupitia Nuhu. Kwa hivyo, tuna sehemu hizi, basi, zinazounda simulizi hili refu na lenye maelezo kwa sababu linaendana vyema na ujumbe mkuu wa kitheolojia wa Mwanzo 1 hadi 11. Tutaona mabadiliko yanayotokea katika simulizi hili, ambalo lina mpangilio wa kifasihi.

Inazungumzia nadharia ya msingi ya kitheolojia. Kifasihi kingekuwa jinsi Mungu anavyochukua uumbaji na kuubadilisha, kutoumbwa, na kisha kuingilia kati na kurejesha uumbaji wake. Sasa, kutakuwa na mabadiliko, nami nitazungumza nao baada ya muda mfupi.

Kwa hivyo, tukiangalia mpangilio huo, maji yanazidi uumbaji na kutoumbwa, na lugha inayotumika inazungumzia jinsi Mungu anavyoondoa kile alichokiumba katika sura ya kwanza, na kisha anaingia na kuunda upya. Ukiangalia mpangilio wa fasihi, basi unaweza kufikiria jinsi sura ya sita na saba zinavyohusiana na kuagizwa, ujenzi wa safina, na kisha kupanda kwa maji, kilele hicho. Na ukifikiria kupanda, tuseme, hadi mlima akilini mwako, Mlima Ararati, na kisha unafikia kilele, na kisha unarudi nyuma kwa sababu kuna mdororo wa maji na kukauka kwa ardhi.

Na ili mabaki ambayo Mungu anawaokoa yanaposhuka na kumwabudu Bwana kwa roho ya shukrani. Na kisha, kutoka kwa Nuhu, wanawe watatu watazaa uzao mpya kabisa ambao wataishi chini ya baraka ya Mungu, ambao baada yake wataitwa katika sura ya tisa, agano ambalo Mungu anafanya. Na ahadi zinafanywa upya, na uhakikisho ambao Mungu aliwapa Adamu na Hawa katika bustani unarudiwa.

Baada ya haya, utagundua kwamba kuna sehemu, sura ya tisa, mistari ya 20 hadi 29, inayoelezea ulevi wa Nuhu na baraka ya laana anayoita kuhusu wanawe. Kwa hivyo, haiishii kwa furaha, na hakika haianzii kwa mwanzo, lakini muundo wa hadithi unatuambia kwamba Mungu ana mpango na kwamba Mungu anasimamia mpango huu, na ataufikisha kwenye hitimisho la furaha tutakapoendelea kusoma kitabu cha Mwanzo kwa sababu kuna tumaini. Sasa, muda wa gharika hii kutokea ni kama mwaka mmoja.

Katika sura ya saba, mstari wa 11, inatuambia kwamba Nuhu na familia yake waliingia ndani ya safina, na kisha katika sura ya nane, mstari wa 13, tunaambiwa kwamba walitoka ndani ya safina, na maelezo mahususi yameundwa kuzungumzia matukio muhimu kuhusu gharika. Sasa, safina yenyewe ina urefu wa yadi 150 na upana wa yadi 25, na imeundwa na ghorofa tatu. Unaweza kuifikiria kama mashua ya mstatili inayoelea ambayo iliundwa ili kustahimili dhoruba.

Ilikuwa gereza la uhuru, usalama, na ukombozi, cha ajabu, kwa sababu ilikuwa gereza katika mwaka huu mrefu, lakini wakati huo huo, iliwalinda kutokana na maji. Tunachokiona basi ni kwamba, ukifikiria akilini mwako kuhusu jengo kama hilo, halina nahodha isipokuwa la Mungu. Hakuna tanga.

Hakuna usukani. Yote yako katika utunzaji mkuu wa Mungu, ambaye anasimamia uhai wa Nuhu na familia. Inaweza kukusaidia, kwa kuwa tunajua michezo kama mfano, kwamba urefu wake, yadi 150, ni kama urefu wa uwanja wa mpira wa miguu na nusu.

Sasa, kwa sababu ya urefu na undani na changamoto ambazo simulizi hii inawahusu wakalimani, na jinsi ilivyo muhimu kwa kitabu cha Mwanzo, labda tutashughulikia simulizi hii katika sehemu mbili. Kwa hivyo, kipindi cha saba leo ni sehemu ya kwanza. Kipindi cha nane kitahitimisha wakati wetu, na hicho ndicho kipindi kinachofuata.

Nadhani tungefanya vyema kwa upau wa pembeni hapa, kando ambao ungezungumzia uhusiano wa asili za Mashariki ya Karibu ya kale, jinsi tunavyopaswa kuzitafsiri kulingana na ulinganifu wa kibiblia, na jinsi zinavyoweza kutufahamisha na bado kuwa mche ambao tunasoma simulizi ya kibiblia, lakini badala yake zikitupatia taarifa za ziada. Tuanze basi; ikiwa una ramani, kinachoweza kusaidia sana ni atlas,

na labda nyuma ya Biblia yako, utakuwa na mfululizo wa ramani. Nitazungumzia kwanza kuhusu ulimwengu wa Israeli.

Ulimwengu wa Israeli. Ukiweza kufikiria Mediterania upande wa magharibi na kisha upande wa mashariki, utakuwa na mataifa ya Mesopotamia. Mesopotamia yenyewe inamaanisha nchi ya mito miwili, ikimaanisha simbamarara katika Frati.

Mapema katika milenia ya tatu KK, kulikuwa na kundi la watu wenye taifa lililostaarabika sana, Wasumeri, na nataka kusema hivyo kwa uangalifu kwa sababu sizungumzii Wasamaria wanaoelezewa katika Agano Jipya. Wasumeri hawajatajwa katika Biblia. Baada yao walikuja watu wanaokumbukwa kama Waakkadi, na kisha baadaye wakafuata uvamizi wa Waamori, na mfalme mkuu zaidi wa watu wa Waamori, huenda umemsikia kwa sheria yake, sheria za Hammurabi, na alitawala yapata mwaka 1800 KK.

Kama unavyoona, kwa sababu ya milenia ya tatu na ya pili, kulikuwa na ukosefu wa utulivu katika eneo hilo la Tigris-Frati, Wasumeri, Waakadi, Waamori, na kisha tunapolingia katika milenia ya kwanza, una Wababiloni na Waashuri. Kwa hivyo, wanahistoria wote wanakubali kwamba eneo hili labda lilikuwa mahali pa kuzaliwa kwa ustaarabu, kama vile ilivyoonyeshwa katika Biblia. Sasa, huko ni upande wa mashariki, na kisha kusini mwa Israeli, bila shaka, kuna watu wakubwa wa Misri, Wamisri.

Tofauti kati ya Wamisri na makundi ya watu wa Mesopotamia ingekuwa, kuhusiana na maisha yao ya kijamii na kisiasa, usawa wa utawala wa Wamisri katika eneo hilo mwanzoni mwa milenia kwa sababu Mto Nile ulitoa utulivu zaidi na mshikamano wa tawala za Wamisri. Kisha Mto Nile wa Misri ulitoa chanzo salama zaidi cha chakula na kinachotabirika. Biblia inazungumzia jinsi makundi kama vile Yakobo na wanawe walivyoshuka Misri ili kununua chakula na jinsi ilivyo muhimu kwamba Yusufu alikuwa muhimu katika kupata chanzo cha baadaye cha chakula na utulivu ambacho kilipatikana kwa makundi kadhaa tofauti yaliyohamia Misri kununua na kuishi.

Kwa hivyo, nasaba za Wamisri, kwa sehemu kubwa, zilikuwa chache katika tawala zake za kikabila. Unapofikiria Israeli yenyewe, na tunaweza kutumia jina la kale, Kanaani, inaangukia kati ya mamlaka hizi mbili kuu, na hiyo ingekuwa eneo la Syria-Palestina, Syria-Palestina. Ukifikiria kile kinachojulikana kama Hilali Yenye Rutuba, hii ni ardhi ya kilimo ambayo, kwa sehemu kubwa, inaweza kuendeleza ustaarabu.

Na ni kama tao au hilali. Ukianza kwenye Tigri-Euphrates upande wa mashariki, na akilini mwako ukienda kaskazini-magharibi na kushuka kusini kupitia Syria na Palestina kuingia Misri, huo ndio hilali, huo ndio tao la ustaarabu wa mwanzo. Na kwa hivyo, unaweza kuona kwamba Kanaani ya kale ilikuwa daraja muhimu kati ya nguvu za kaskazini, kama vile Wahiti kaskazini-mashariki, kama tulivyosema kuhusu Waashuri na Wababiloni, na kisha Wamisri kusini, daraja muhimu sana la ardhi.

Kwa hivyo, yoyote kati ya mamlaka haya makubwa yaliyodhibiti eneo hilo yangekuwa na faida kijamii na kisiasa katika kudhibiti ardhi hii ya kale yenye rutuba ya Mashariki ya Karibu. Kwa hivyo, ndani ya eneo hilo la Israeli, hakuna kundi moja la watu walio sawa wakati wa uvamizi wa kibiblia wa Kanaani ya kale na baadaye Israeli. Hasa utaona kwamba katika Mwanzo na kisha katika Torati kwa ujumla, tuna makabila mbalimbali: Wahiti, Wakanaani, Waamori, Wafilisti, na wengine.

Kwa maneno mengine, kulikuwa na majimbo mengi ya miji, si himaya moja, kama vile Waashuri, Wababiloni, Wamisri, lakini hapa tuna wafalme wadogo. Na wafalme hawa mbalimbali wakati mwingine katika historia ndefu ya milenia ya tatu na ya pili, bila shaka KK, wakati mwingine walionyesha uhuru na kutegemeana ndani yao wenyewe, na kisha wakati mwingine walikuwa chini ya Wamisri au Wamesopotamia. Kwa hivyo, majimbo haya ya miji yalienea katika nchi ya Kanaani.

Na mtindo wa maisha ungekuwa katika miji hii ya majimbo ya mijini, na kuzunguka miji yenye kuta za utawala na utawala wao walikuwa watu wa kawaida. Jinsi mababu walivyoishi na wale kama wao ingekuwa kile ambacho wanasosholojia leo hukiita dimorphic katika mtindo wao wa maisha. Di, DI, ikimaanisha aina mbili za morphic, aina mbili za jinsi walivyochora riziki yao maishani.

Mifumo hiyo miwili ni ipi? Tunaona hili likionyeshwa katika maisha ya mababu wa Biblia. Kwa upande mmoja, tunaona kwamba wanahama na kuzunguka-zunguka watu, na hili linahusiana na uchungaji wao. Pia wangechukua makazi katika miji ya wenyeji kwa ajili ya mababu wa kanisa.

Utagundua kwamba Hebroni ilikuwa mahali muhimu sana kwa Ibrahimu. Kwa hivyo, hiyo ndiyo mtindo wa maisha wa mababu, na utagundua kuwa hiyo inaendelea katika historia yote ya mababu. Sasa, hebu tuzungumzie kile ambacho ustaarabu huu ulisema kuhusu uumbaji katika historia ya awali ya wanadamu.

Na tunataka kusimama, kama nilivyosema hapo awali, na kufikiria kuhusu mbinu tunayopaswa kutumia linapokuja suala la kujifunza kutoka kwa ustaarabu wa ulimwengu wa kale. Na jambo la kawaida sana linapokuja suala la mbinu ni kulinganisha na kutofautisha, kuona kufanana na kutofautiana. Sasa, hii inaweza kuwa ya kudanganya kwa sababu, ingawa unaweza kuwa na mambo mengi ya kufanana au, kwa upande mwingine, mambo mengi ya kutofautiana, muhimu zaidi kuliko maelezo haya, ambayo kwa kweli yanaweza kuwa ya bahati mbaya, ni mtazamo wa msingi wa ulimwengu ambao kila kundi linao.

Na katika kisa cha makundi haya mengine mbalimbali ya watu, kinachotawala katika itikadi yao kingekuwa jinsi wanavyopewa dini za asili, na hivi ndivyo miungu mbalimbali katika ushirikina wao inavyodhibiti nyanja au maeneo ya mpangilio uliombwa, kama vile anga na ulimwengu wa chini. Nadhani njia bora ya kuelewa

basi ni kuona sio kukopa moja kwa moja kutoka kwa utamaduni mmoja hadi mwingine, bali kumbukumbu ya kawaida ya ulimwengu wote, tuseme, ya simulizi ya mafuriko, na kwamba simulizi ya kibiblia itampa msomaji simulizi ya kuaminika ya kile mafuriko yalichohusu, na kisha kutokana na hilo utakuwa na tofauti na kisha kufanana kwa kawaida kati ya hadithi. Ingekuwa kama kuelewa utamaduni, unaweza kusema, samani na jinsi tunavyoweza kuchora kwenye usuli bila kuwa watumwa wa jinsi tamaduni zingine zilivyoelezea na kuelewa uumbaji na mafuriko makubwa.

Huenda ikawa hivi: watu wengi walio na elimu fulani watajua kuhusu asili ya spishi ya Charles Darwin na nadharia yake ya mageuko ya kibiolojia. Hata hivyo, ni wachache sana ambao wangeweza kukupa maelezo mafupi sana ya kile kinachopatikana katika asili ya spishi hawajawahi kukisoma. Na ningesema vivyo hivyo kwa wasomaji wa masimulizi ya kwanza ya historia ya awali ya binadamu katika usomaji wa Torati, na hiyo ni kwamba hakuna ulazima wa kuwa na uhusiano wa moja kwa moja, bali uhusiano usio wa moja kwa moja kati ya masimulizi ya Israeli ya historia ya binadamu na kile tunachokipata katika masimulizi mengine ya uumbaji na gharika kuu.

Jambo moja tunalohitaji kutofautisha ni lugha inayotumika katika utamaduni wetu kuhusu hadithi za kubuni na, kwa mfano, hadithi. Wakati mwingine, tunachanganya maneno haya, na hatuna uelewa sahihi wa hadithi za kubuni kila wakati. Tunaweza kufikiria hadithi za kubuni kama hadithi ya kubuni.

Tuanze na hadithi za kubuni kisha nitazungumzia hadithi za kubuni. Hadithi, kwa watu wengi, ni hadithi tu ambayo si ya kweli, ambayo ni ya kubuni. Hiyo imeundwa kwa ajili ya burudani.

Kuna jambo muhimu zaidi linalofanya kazi linapokuja suala la hadithi katika kuelezea itikadi na theolojia ya watu wa kale, na hilo ni kwamba hadithi ilikuwa kweli simulizi inayoelezea miungu na mpangilio uliombwa katika maisha ya mwanadamu. Na kusudi la hadithi ni kuonyesha kwamba miungu walikuwa muhimu katika kukuza na kudumisha sio tu asili, ambayo tunafikiria mara moja, lakini pia taasisi mbalimbali za kijamii na serikali ambazo zilikuwa muhimu katika maisha ya familia ya kale ya wanadamu. Kwa hivyo, inapokuja, kama unavyojua, kuna uhusiano wa karibu kati ya mungu na asili, nyenzo na kimwili.

Kwa hivyo, ungekuwa na, kwa mfano, miungu ya, tuseme, miungu ambayo imepewa majina katika kila utamaduni kwa ajili ya jua, mungu wa jua. Huko Misri ni Re, RE. Na ilieleweka kwamba mungu wa jua ndiye aliyeipa jua uhuishaji wake, uhai wake.

Na hivyo, kwa hivyo, jua lenyewe, linalotawaliwa na kudhibitiwa na mungu, kwa hivyo ni la kimungu. Na hivyo ndivyo kiitikadi jua, kwa mfano, lingeweza kuabudiwa. Masimulizi mengi ya uumbaji yanahusisha kile kilichotangulia miungu.

Kwa maneno mengine, uumbaji au chanzo cha miungu wenyewe huitwa theogoni. Na kwa hivyo, kwa sababu hiyo, ili kudhibiti vyema vipengele vya uadui au manufaa vya asili linapokuja suala la ibada, ilitolewa wakati huo kwa upande wa watu kujaribu kudhibiti miungu kwa kuwaonyesha upendeleo. Sasa tuna Misri, kwa mfano, na tutaanza hapo, na masimulizi ya uumbaji.

Hakuna theolojia ya kimfumo ya uumbaji. Kuna maelezo mbalimbali kuhusu jinsi miungu ilivyoubwa na, kwa upande wake, jinsi walivyoumba ulimwengu. Yule niliyetaka kumtaja kwanza ni Atum wa Heliopolis.

Atum, ATUM. Yeye ndiye mungu muumbaji. Chanzo kimoja ambacho vyote hutoka kutoka kwake.

Na unakumbuka tulipozungumzia uumbaji, nilitofautisha, kama Biblia inavyotonyesha, kwamba mafundisho ya uumbaji ni kwamba Mungu alizungumza uumbaji ukawapo na kwamba yeye na uumbaji ni viumbe huru. Kwa maneno mengine, uumbaji si wa kimungu, na yeye, yaani Mungu, hategemei uumbaji, bali uumbaji wote unategemea yeye, si kama chanzo cha uhai wake, bali kama neno lake lenye mamlaka likawapo. Sasa, linapokuja suala la Atum, anaonyeshwa kama kilima cha kale kinachoibuka kutoka kwenye maji ya kabla ya uumbaji, kilima kidogo, ukitaka kukifikiria, kikiwa kimezungukwa na maji haya ya kale, na kwa kweli anajileta mwenyewe katika uhai.

Kwa maneno mengine, ana mwanzo, ilhali Biblia inatuambia kwamba Mungu hakuwahi kuwa na mwanzo. Yeye ni wa milele. Na kwa hivyo, kwa kupiga chafya, au kutema mate, au kujichua, natoka Atum, huyu mlimani, miungu wadogo.

Hapa kuna nukuu kutoka kwa Atum. Anasema mimi ndiye niliyeniumba. Ilikuwa kama nilivyotaka, kulingana na moyo wangu, kwamba nilijijenga.

Kuna mtazamo mwingine wa kitheolojia unaopatikana miongoni mwa Wamisri kutoka Memphis, tofauti na Heliopolis. Unaitwa theolojia ya Memphite, na pia unaonyesha nguvu iliyokuwepo awali, ambayo siku zote ni nguvu isiyo na utu. Na nguvu hii huko Misri inaitwa Ptah, PTAH, ambayo ni kanuni ya kiakili.

Usemi, mradi tu ueleweke, unaonyesha kanuni hii ya kiakili. Na kwa kutumia maneno ya kichawi, Ptah hutoa ulimwengu kutoka kwa kilima cha zamani, au monad. Monad hii, ikimaanisha moja, ni kitu kimoja, yaani Atum.

Sasa uhusiano na Mwanzo wa kibiblia ni wa juu juu, tunapofikiria kwamba huu ni usemi wa kichawi dhidi ya Mungu anayedhibiti lugha, tofauti na maneno yanayomdanganya Mungu. Linapokuja suala la uumbaji wa mwanadamu kwa mtazamo wa Misri, inaeleweka mara kwa mara kuwa ni kutokana na utengenezaji wa udongo, katika umbo la udongo, ambao unatukumbusha sura ya 2, mstari wa 7. Kuna

taswira moja ya mungu ameketi kwenye gurudumu la mfinyanzi, akimfanya mwanadamu, na kisha mungu wa kike humpa pumzi puani mwa mwanadamu, ambayo itakukumbusha Mwanzo. Cha kufurahisha ni kwamba, ingawa simulizi la Mwanzo linakupa maelezo mengi kuhusu uumbaji wa mwanamke, katika fasihi ya Misri , hakuna shauku kubwa katika uumbaji wa wanawake.

Sasa, hebu tuhamie Mesopotamia, ambayo pia ilitoa nyenzo nyingi za kizushi. Uumbaji unaojulikana zaidi ni Enuma Elish. Nitauandika huo kwa ajili yako.

ENUMA, Enuma, na kisha Elish, ELISH. Simulizi linaelezea maji mawili ya awali. Maji ya awali ya kiume ni Apsu , APSU, Apsu , na ya kike ni Tiamat, maji ya chumvi, Tiamat, TIAMAT.

Haya ni maji ya kiume na ya kike ambayo bila shaka yanamaanisha kuishi pamoja kwa maji. Na kuna mungu mmoja anayemuua Apsu , na Tiamat kisha akaamua kulipiza kisasi, kwa hivyo yeye na majeshi yake ya mapepo wanakusanyika chini ya mfalme, niseme jenerali, Kingu . Na kwa hivyo kuna vita hivi vilivyofuata dhidi ya miungu wauaji waliomuua Apsu .

Na kuna vita kubwa inayoibuka kati ya majeshi ya pepo ya Tiamat na kisha miungu. Lakini wanapaswa kupata ndani ya kundi la miungu mungu atakayesimama kwa niaba yao na kupigana na Tiamat, na huyo ndiye mungu mlinzi wa Babeli, Marduk. Anapigana na Kingu na Tiamat, anawashinda, na kama zawadi Marduk anapokea ikulu na ndiye mfalme wa miungu.

Unaweza kuona jinsi hii ingekuwa njia ya kumfanya mungu, kumhalalisha mfalme mkuu wa Babeli na muundo wa kijamii wa mfalme na kisha raia wake. Kwa hivyo, itikadi ya ufalme inaendelezwa na kwamba ni uhai wa miungu na kwa hivyo inahalalisha utaratibu kama huo wa maisha huko Babeli. Kwa hivyo, mfalme wa Babeli wakati huo alieleweka kuwa chini ya ulinzi na riziki ya Marduk.

Mwanadamu aliumbwaje? Naam, kutoka kwa Kingu aliyeuawa na Marduk alitoka katika damu na udongo wake kama umbo, mungu aliyeuawa ambaye alikuwa chanzo cha ubinadamu, mwanadamu. Sasa, kuna mbingu na dunia, na hivyo ndivyo Marduk alivyomwua Tiamat kama kome. Kwa hivyo, nusu ya juu ya mwili wake ni mbingu na wazo la hadithi ya uwongo inayowasilisha ukweli wa ulimwengu wote na ambayo inadumisha ukweli huo kama wenye msingi wa asili yote na jinsi wanaume na wanawake wanavyopaswa kuishi kwa mshikamano na kutegemea miungu.

Sasa linapokuja suala la uumbaji katika eneo la Wakanaani la Mashariki ya Karibu ya kale, utagundua kwamba wazo kuu ni lile la vita vya ulimwengu. Sasa hakuna hadithi yoyote ya uumbaji inayoendelea linapokuja suala la utamaduni wa Wakanaani. Kuna pendekezo kutoka kwa wasomi wengi kwamba hadithi kuhusu vita kati ya miungu ya machafuko na miungu ya ulimwengu ilisababisha kitu cha itikadi ya uumbaji.

El alikuwa mungu mkuu wa pantheon ya Wakanaani, na alikuwa mungu wa wana zaidi ya 70, mmoja wao ambaye anajulikana kutoka Biblia, anayejulikana sana kutoka Biblia, naye ni Baali, BAALI. Yeye ndiye anayeonekana kama mungu anayefanya kazi, mungu wa mvua, na mungu wa matunda. Kwa hivyo, yeye ni mungu anayewezekana sana wa wana 70 wa El kusimama kwa niaba ya ulimwengu, akileta, baada ya kushinda miungu ya machafuko, utaratibu wa maisha endelevu ambapo wanadamu wanaweza kuwepo.

Na kwa hivyo, simulizi linalojulikana zaidi la vita hivi ni kati ya Baali na maji, Yam, kwa Kikanaani na pia kwa Kiebrania YAMM, YAMM. Sasa, tunapaswa kuelewa nini linapokuja suala la simulizi la uumbaji? Na mara nyingi ndivyo utakavyogundua ni kwamba mtazamo wa ulimwengu uliowasilishwa katika Mwanzo unaonyesha upinzani wa kweli, hata wa kupingana, kwa mtazamo wa ulimwengu wa Mashariki ya Karibu ya kale kuhusu uumbaji wa miungu na miungu ya kike. Na muhimu zaidi, kama nilivyosema katika kikao cha awali, ni tofauti katika motisha.

Nia ya Bwana katika uumbaji huu inatokana na upendo wake, kutokana na wema wake. Katika 1 Yohana sura ya 4, mstari wa 8, tunaambiwa kwamba Mungu ni upendo. Na kisha tunaambiwa kwamba hili limeonyeshwa waziwazi katika kumtoa mwanawe katika 1 Yohana mstari wa 4 mstari wa 9 hadi 10.

Na hapa inasema katika mstari wa 9 kwamba hapa, tazama, kwa hili tunajua upendo wa Mungu, si kwamba sisi tulimpenda yeye, bali kwamba yeye alitupenda sisi kwanza. Na sasa, alionyeshaje hilo? Alimtuma mwanawe kama upatanisho, upatanisho kwa dhambi zake. Sasa, acha niseme neno moja kuhusu tukio la gharika.

Hebu tuangalie tunachokipata katika utamaduni wa Mesopotamia. Ina wazo thabiti lililoendelezwa zaidi la tukio kubwa la mafuriko. Na hii inajulikana kama Epic ya Gilgamesh.

Na kibao cha 11 cha Epic of Gilgamesh kinaelezea jinsi Gilgamesh, kama mtu wa nusu-mungu, anavyotafuta uzima wa milele. Na amesikia kuhusu mtu aliyepokea kutokufa kutoka kwa miungu. Na mtu huyu ninayemtaja, mungu huyu napaswa kusema, na mtu, ni mwenzake wa Nuhu.

Kwa mfano, yeye ni Nuhu wa Mesopotamia. Na jina lake ni Utnapishtim. Je, niandike kwa ajili yako? Ut, UT, badala yake UT, NAP, nap, Utnapishtim, ISH na kisha TIM.

Kwa hivyo UTNAPISHTIM. Kuna maelezo mengine ya hili katika Epic ya Gilgamesh sambamba. Na kwa kweli inatupeleka kutoka uumbaji hadi kwenye gharika, kama tunavyoona katika Mwanzo 1 hadi 9. Jina lake ni Atrahasis.

Atrahasis, ATRAHASIS, HISIS. Sasa, katika Atrahasis, tutapata motisha ya kwa nini kuna gharika hii kubwa. Na motisha kwa upande wa miungu ilikuwa jinsi wanadamu walivyokuwa wakisumbua usingizi wa miungu.

Kwa hivyo, kilichohitajika ni kuwaangamiza wanadamu hawa wenye kelele, na kwa hivyo, mafuriko yalibuniwa. Kwa kweli kulikuwa na mfululizo wa majaribio ya kuwaondoa wanadamu wenye kelele, lakini mafuriko yalikuwa yenye ufanisi zaidi. Sasa, kuna uhusiano kati ya uhai na kifo, na Epic ya Gilgamesh inafafanua hili, kama nilivyokuwa nikisema, kwamba Upnapishtim hupokea kutokufa.

Gilgamesh anasafiri kwenda kumtafuta na anauliza jinsi alivyofanikiwa. Hapo, anaelewa kwamba ilikuwa tukio ambalo halingeweza kurudiwa mara moja na kwamba hangeweza kuwa na kutokufa. Lakini Upnapishtim anampa Gilgamesh zawadi, na ni mmea.

Ni mmea ulio ndani ya maji. Na kwa hivyo, Gilgamesh huichukua mmea huo. Ni mmea ulioundwa kumfufua Gilgamesh au mshiriki wa mmea huo kwa sababu ingawa haungekupa kutokufa, ungeresha ujana wako.

Kwa kusikitisha, kuna nyoka, na hilo linakufanya ufikirie mara moja kuhusu simulizi la Mwanzo linaloiba mmea na kumnyang'anya Gilgamesh umiliki wake. Kwa hivyo, unapolinganisha hilo na Mwanzo, unagundua kwamba msingi wa kile kinachotokea katika simulizi la mafuriko ni kuzorota kwa maadili. Na hapa kuna tofauti kubwa.

Ni Mungu anayeumba kwa manufaa ya wanadamu, na tunapogundua kwamba wanadamu wanaanguka katika uasherati mbaya, Mungu lazima achukue hatua dhidi ya gharika. Ilhali hadithi za gharika utakazopata katika Utenzi wa Gilgamesh na Atrahasis, pia kuna simulizi la mafuriko la Sumeria kutoka Mashariki ya Karibu ya kale. Haya yote yanahusiana na jinsi ubinadamu unavyotumikia maslahi ya Mungu, na kwa hivyo, ni kinyume na kile unachokipata katika Mwanzo.

Tukirudi sasa kwenye simulizi letu la mafuriko ya kibiblia, hebu tuangalie baadhi ya vipengele vya kifasihi utakavyopata katika simulizi. Na vipengele hivi vya kifasihi ni muhimu. Acha nianze na, na hakika, sitavitaja vyote; hebu tuzungumzie sura ya 6, mstari wa 18.

Lakini nitafanya agano langu nawe, nawe utaingia ndani ya safina, wewe na wanao, na mkeo, na wake za wanao pamoja nawe. Kwa hivyo, kuna majina ya wanadamu wanane, na agano hili si kwa Nuhu tu, bali kwa familia nzima ya Nuhu. Hii ni mara ya kwanza neno agano linapoonekana katika Biblia.

Ni vyema kufikiria agano kama lile tutakalogundua na agano la Ibrahimu, kisha baadaye agano lililofanywa na Israeli, agano la Musa, na kisha agano jipya linalopatikana katika Yeremia 31. Maagano haya si miamala bali yanazungumzia

uhusiano. Na uhusiano unaozingatiwa hapa utakuwa, bila shaka, Mungu na familia ya Nuhu na jinsi agano hilo linavyoainishwa na ahadi za baraka na uhifadhi.

Kisha, katika sura ya 9, maelezo ya yaliyomo katika agano yanajadiliwa. Jambo lingine utakalolipata katika simulizi ya mafuriko ni marudio ya maneno na marudio ya nambari hizi. Kwa hivyo, utapata marudio ya saba, usemi siku 40 usiku na mchana, na marudio ya siku 150.

Na hivyo, hilo lina uhusiano gani basi na faida za aina hiyo ya marudio katika kujenga simulizi ya aina hii? Na huo ndio msisitizo wake juu ya mshikamano na ulinganifu wa simulizi ya mafuriko. Na jinsi marudio hayo si matokeo ya vyanzo viwili au vitatu tofauti ambavyo vimeunganishwa pamoja, bali ni kwamba yanazungumzia hadithi moja inayolingana, na marudio ya kutoa ulinganifu wa muundo wa simulizi yanatuambia kwamba haya yote yako chini ya udhibiti mkuu wa Mungu. Na kisha kama nilivyosema hapo awali, tuna mwangwi wa uumbaji, kutoumbwa, burudani, na kuna mbinu za maneno.

Hapa kuna moja: neno Nuhu, na kwa Kiebrania, linatamkwa Nuhu, Nuhu. Unapoangalia sura ya 8 mstari wa 4, utakachogundua ni kwamba katika sura ya 8 mstari wa 4, inatuambia kwamba safina ilitua juu ya milima ya Ararati. Neno hilo la kupumzika linasikika kama Nuhu.

Inatokana na neno la msingi la Kiebrania nuach , nuach , nuach , na kwa kweli Nuhu ndiye mtu muhimu katika kutoa pumziko kwa urithi unaoendelea wa maisha ya mwanadamu. Na kuna uhusiano muhimu unaoendelea, na Torati. Ule nilioutaja siku ya kikao chetu cha kwanza ni neno kucheza kwenye safina.

Neno safina linapatikana katika kifungu kingine kando na simulizi la mafuriko, na hilo ni neno la Kiebrania linalotafsiriwa kama kikapu katika Kutoka 2, mstari wa 2 hadi 5. Ujenzi wa safina na kikapu vinafanana. Vyote viko ndani ya maji na vimeokolewa kutoka kwenye maji. Katika kisa cha mtoto Musa, ilikuwa maji ya Nile, na katika kisa cha mafuriko, bila shaka, ni maji ya mafuriko.

Kwa hivyo nadhani kwamba tunachoweza kujifunza kutokana na hili ni umuhimu wa kutambua kwamba katika simulizi la mafuriko, tuna tangazo wazi kwa njia kadhaa kwamba Mungu ndiye nahodha wa jahazi la mstatili linaloelea na tumaini la uumbaji mpya liko katika mipaka ya safina hii, ujenzi huu uliotumiwa na Mungu kuhifadhi familia na kuhifadhi familia itakayoibuka na kuwa ndani ya Nuhu, Adamu mpya ambaye kutoka kwake makundi yote ya watu yatatoka. Kwa hivyo, tunapoangalia maandishi katika mstari wa 9, katika maelezo ya Nuhu, alikuwa mtu mwadilifu, asiye na lawama miongoni mwa watu wa wakati wake, na alitembea na Mungu. Hapa tuna maelezo ya mtu ambaye kwa imani aliishi maisha ya maadili ikilinganishwa na wenzake, na kisha alikuwa mtu ambaye kwa imani alijenga safina hii kwa maagizo ya Bwana.

Ujumbe unaohusiana na Nuhu na simulizi la gharika unatuambia kimsingi kwamba linapokuja suala la familia ya wanadamu, Mungu humpa msomaji tumaini kwamba Mungu ndiye msimamizi. Kuna kifungu kinachopatikana katika sura ya 7 kinachoweka hili wazi kabisa, na tutasoma mstari wa 16 ambapo inazungumzia wanyama wanaoingia ndani ya safina walikuwa wa kiume na wa kike wa kila kiumbe hai kama Mungu alivyomwamuru Nuhu, kisha Bwana akafunga mlango. Yeye ndiye aliyemfunga Nuhu na ulimwengu mpya ndani ya wavu wa usalama wa safina hii ambayo Nuhu ameijenga chini ya maelekezo ya Bwana.

Kipindi cha 8 kitakuwa sehemu ya 2, Nuhu na Gharika.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hiki ni kipindi cha 7, Nuhu na Gharika, Sehemu ya 1, Mwanzo 6:9-9:29.